

Resum del debat

Síntesi de la transcripció de les intervencions del públic i les respostes dels ponents

J.M. TORRES

Juan García, de l'AAVV de Bellvitge

Adreçant-se a Joan Josep Pujadas, li expressa el seu desacord sobre els motius que, segons el ponent, impulsen els joves a marxar de l'Hospitalet. En Juan opina que els joves marxen del seu barri empesos per les dificultats que tenen de trobar-hi feina i habitatge. Per la seva experiència com a immigrant i pel fet de tenir germans emigrats a diferents parts del món, ell valora molt positivament la possibilitat que els joves no marxin a viure lluny de la família.

MIREIA MASCARELL

J.M. VILUMARA

També mostra el seu desacord amb la idea general que els joves de l'Hospitalet marxen pels inconvenients de viure en un barri "sense llei", ja que en primer lloc la idea de "barri sense llei", segons la seva opinió, no està ben valorada. D'altra banda veu la necessitat que els barris han de tenir llocs de trobada, de relació, on els veïns es puguin trobar per realitzar-hi diferents activitats (biblioteques; activitats teatrals, musicals...).

ABDEL KADDEER

José Manuel Torres, de Barcelona. Historiador

S'adreça al senyor Carlos Giménez, felicitant-lo per la seva exposició.

Explica que recentment ha fet un viatge a Andalusia i Extremadura, i ha pogut observar que aquestes dues comunitats

han augmentat el seu nivell de vida en comparació a fa quinze anys. En conseqüència, creu que ja no es dona el fenomen migratori de fa uns anys; ni tan sols de migracions internes en les pròpies comunitats. En canvi sí que ha vist que la feina de les plantacions actualment les realitzen persones immigrades procedents del Marroc o de l'Equador.

La segona qüestió que planteja és sobre la integració dels immigrants, especialment pel que fa a l'educació i la sanitat que marca la política del govern català o de l'espanyol.

A Catalunya, la integració dels gitanos (de la Mina, de Sant Cosme...), dels musulmans, de persones de l'ex Iugoslàvia... és segons la seva opinió un problema insoluble o amb una difícil solució (posa com exemple els casos de nenes gitanes o musulmanes que deixen l'escola abans d'hora; o, més general, l'incompliment repetit dels protocols de l'assistència sanitària...).

Mireia Mascarell, antropòloga i sòcia del CEL'H

S'adreça a Carlos Giménez.

A propòsit de les polítiques de discriminació positiva, compara les que s'han aplicat a altres països, com Estats Units, amb la situació a Espanya on, segons ella, es comencen a aplicar una mica restringides al gènere. Considera que, pel que fa a les polítiques ètniques, encara estem verds. Demana l'opinió sobre l'eficàcia i la conveniència d'aquestes polítiques.

Josep M. Vilumara, empresari de l'Hospitalet.

En primer lloc, fa una valoració dels mitjans de comunicació. Considera que, pel que fa als temes de la immigració en general a Espanya, no obren diàleg; en canvi felicita el nou canal de televisió de l'Hospitalet, ja que, segons ell, ha realitzat un seguit de programes molt positius, de diàleg. Els engresca a seguir en aquesta línia.

En segon lloc, parla de la xenofòbia. Ell ha observat que la gent té por, com si els immigrants fossin dolents per principi.

Finalment, com a punt positiu, explica la seva experiència de converses que ha mantingut amb persones àrabs, llatinoamericanes, en les quals ha volgut ressaltar les aportacions que les diferents cultures han fet a la nostra. Per exemple, parlar del canal de la Infanta de l'Hospitalet; o del canvi en la nostra alimentació quan arriba la patata de llatinoamèrica... És una manera que ell considera positiva per fer-los sentir estimats i apreciats.

Abdel Kaddeer, marroquí i ciutadà de l'Hospitalet. Membre de l'associació Dar el Farah de l'Hospitalet.

S'adreça als dos ponents i també als organitzadors de les Jornades, felicitant-los a tots. Creu que estem en un moment delicat i que és molt oportú parlar dels problemes que se'n deriven.

Fent referència a la ponència de Joan Josep Pujadas sobre el tema de la ciutadania participativa i democràtica, opina que encara ens trobem lluny d'aquesta ciutadania. Creu que utilitzem termes com "integració", "interculturalitat", "multiculturalisme", dels quals encara també estem molt lluny. Opina que en un estat democràtic no hi ha un model únic d'integració, sinó que cadascú es pot integrar a la seva manera, segons la seva cultura.

Adreçant-se a Carlos Giménez, considera que també hi ha molta distància de la interculturalitat de la qual ha parlat. Creu que, en canvi, sí que es dona en països com Nova Zelanda, Holanda, Estats Units (amb la comunitat negra)... Creu que a Espanya els estereotips dificulten la integració. Finalment, esmenta com a exemple la intervenció de l'Anna Simó (que ha exposat el resum del seminari del CEL'H), en la qual ha fet ús de mots com "legal", "immigrants il·legals". Valora que, èticament, ell considera que no s'haurien d'utilitzar: no hi ha cap ésser humà il·legal.

De nou dirigint-se al Carlos Giménez, en el punt on ell ha parlat de "llibertat religiosa", l'Abdel menciona dues qüestions: d'una banda, el problema que hi ha a l'Hospitalet per la manca de mesquites. De l'altra banda, parla de l'alarmisme social que creu que es dona a l'Hospitalet quan es parla de l'Islam, associant-lo al fonamentalisme islàmic o a l'integrisme.

Finalment, planteja la idea de la raça. Es parla de "raça", "raça inferior". Ell defensa que l'única raça que existeix és la humana.

Respostes ponents

Carlos Giménez

1. Sobre la comunitat andalusa i extremeña i el fet migratori.

Contesta que és cert. En ciències socials s'està estudiant actualment que la gent no és tant d'un lloc o d'un altre, sinó que hi ha més vincles del que sembla. Un dels trets contemporanis de la immigració a nivell mundial és el transnacionalisme. Avui en dia es viu transnacionalment, es creen camps que superen els estats-nació. És a dir, si volem veure els immigrants com només d'aquí, o només d'allà, no els entendrem. Tenim un pensament territorialitzat; necessitem un pensament desterritorialitzat, lliure. Els immigrants transgredeixen les fronteres: són biresidencials, tenen la família allà i el pensament aquí, etc. Creu que en la immigració interna espanyola passa el mateix. S'haurien de veure els llaços que ha creat la immigració, que són un dels vincles del país.

2. Sobre les dificultats d'integració d'algunes comunitats.

Ell creu que és un problema difícil, però ha arribat a la conclusió que no existeixen els problemes insolubles. Parteix d'una idea que és que, per solucionar un problema, moltes vegades s'ha de reformular. És a dir, si emfatitzem una i una altra vegada el "no s'integren", estem veient la integració com un procés unilateral d'hom cap a nosaltres, cap al majoritari o dominant. Val la pena, en canvi, veure la integració com a adapta-

ció mútua. En l'exemple del sistema sanitari o educatiu, caldria preguntar-se si s'han fet les passes necessàries per a reformular-lo de manera que hi càpiguen persones amb diferents pautes d'horari, d'habitatge... D'altra banda, si hi ha unes normes, uns principis comuns, no s'ha de caure en un relativisme cultural: si, per exemple, hi ha una obligació d'escolaritat, s'ha de respectar.

Si Catalunya, o Espanya, han de mantenir-se exactament igual abans i després de la immigració estrangera, no hi cabran. Hem de fer certs reajustos. Concretament tenim ara prop d'un milió de convidats d'altres bandes: no podem mantenir la casa com si no hi fossin.

3. Eficàcia i conveniència de la discriminació positiva.

Les polítiques de discriminació positiva, sens dubte, sí que han estat eficaces, i ho són. Però també és cert que tots els efectes de la discriminació positiva no són positius. Avui en dia, en línies generals, no la veu convenient. Creu que avui l'èmfasi ha d'estar en l'acció afirmativa, és a dir, mesures preventives i prèvies perquè no es creï la discriminació. És més contundent.

Alerta sobre el fet de crear racisme amb segons quines polítiques socials (posa l'exemple de Madrid que, en un districte determinat, es reparteix llet per als nens a les persones estrangeres, no als autòctons. Ell hi està totalment en contra).

Conclou que l'èmfasi ha de ser en la igualtat i l'acció afirmativa.

4. Sobre el diàleg.

Ell opina que, davant la interculturalitat, diàleg i debat. És molt important fomentar el diàleg social, cívic. La interculturalitat té molt de metodologia d'apropament a l'altre: per exemple, l'escolta atenta. Abans de valorar, d'opinar, s'ha d'escoltar, posar-nos en el lloc de l'altre, entendre'l des de les seves coordenades... Després ve el debat, mostrar les coses en què no s'està d'acord, i acceptar-ho francament. Però també s'ha de reconèixer i mostrar l'estima de l'un cap a l'altre. Si no hi ha una estima recíproca, no hi ha diàleg.

Creu que hi ha un seguit de consells clau en el debat de qualsevol diferència:

- Abans de criticar els costums dels altres, cal que siguem crítics amb els nostres.
- És molt important marcar punts en comú. Entre els treballadors immigrants i els espanyols hi ha molts punts en comú; totes les dones del món també en tenen. Alerta sobre la trampa de les cultures, que en part està en què la gent s'oblidi que hi ha classes socials, gèneres... Hi ha una tesi cultural que es diu *El multiculturalismo: la nueva estrategia global del capitalismo?* Hem de donar a la diferència cultural el seu punt just. Ni més, ni menys. Menys no perquè esdevindria insensibilitat. Més tampoc, perquè es converteix en una disfressa "ètnica" de qüestions que si de cas són socials, jurídiques, laborals...

5. Interculturalitat en determinats països.

No s'han d'idealitzar altres països. La interculturalitat és un cos emergent, una possibilitat que s'ha de crear, que s'està creant. Explica que és cert que hi ha experiències

molt boniques en alguns llocs, com és el cas de les Illes Maurício, on hi ha una interculturalitat real entre quatre grups ètnics. La qüestió és, per exemple a l'Hospitalet: la ciutadania de l'Hospitalet, ens uneix a tots, siguem païos o gitanos, immigrants o autòctons? Es tracta que les comunitats locals s'uneixin al voltant d'uns interessos comuns, amb l'aportació de les diferències de cadascú, positives o no.

Creu que l'Hospitalet necessita el seu propi concepte, el seu propi plantejament, la seva pròpia política municipal intercultural. Hi som a temps, de crear-la. La idea és d'unitat en la diversitat.

Joan Josep Pujadas

1. Sobre la discrepància de Juan García de per què la joventut marxa del seu barri, de la seva ciutat.

Respon que no hi ha tanta diferència entre el que en Juan García i ell mateix pensen sobre el tema. Explica que el seu plantejament ha estat una presentació esquemàtica. Ha parlat sobre la possibilitat de com interpretar el que ens diuen les estadístiques, i a títol d'hipòtesi ha plantejat si no eren comparables les motivacions del canvi. Aquestes motivacions mesurades en termes d'uns certs valors de canvi de barri relacionats amb unes certes idees de mobilitat social ascendent, una certa desidentificació, problemes amb el barri de residència... Apunta també que en Juan García evidentment coneix més el seu barri i el seu entorn que el propi Joan Josep Pujadas.

Seguidament explica que aquesta hipòtesi comparativa és interessant perquè està d'acord en què molta gent marxa per imperatius laborals. Indubtablement, si la distància en la qual una persona troba feina és suficientment gran, ha de canviar de residència. Però també és cert que cada dia és més freqüent que les persones es desplacin a llarguíssimes distàncies (categoria de Cognuter), i això connecta amb la idea de desterritorialització (tot i que encara és minoritari).

La desterritorialització té un efecte negatiu, i és que et fa marxar de l'entorn on tens la família, el grup social, els amics. I el capital més preuat per a una persona és el capital humà. Però cal tenir també present que avui en dia la distància física no implica inevitablement trencar les relacions d'amistat, familiars... perquè cada dia ens podem desplaçar a més distància en menys temps.

2. Sobre la concitadania participativa.

Està d'acord en què estem molt lluny d'una plena concitadania participativa, però no per això hem de deixar de buscar maneres d'avançar i, sobretot, avaluar amb un sentit crític tot el que ens queda per fer.

3. La por a la diferència

Apunta que tendim normalment a confondre dos conceptes: racisme i xenofòbia. La xenofòbia és la por a la persona que és diferent. Hi ha una relació directament proporcional entre el grau d'inseguretat que un té en un mateix, en la pròpia cultura, i la por que té a la presència dels altres. Les relacions entre diferents són sempre mediatitzades.

Està d'acord en què no hem de reduir a problemes culturals les qüestions del xoc entre els agents socials, que podem dir de manera arquetípica o estereotípica: locals i visitants. Hi ha molts elements d'intermediació, molts filtres, que dificulten un veritable diàleg de mutu reconeixement i acceptació.

I menciona, en segon lloc, el plus afegit d'interès: interès per comunicar-se amb l'altre. Només amb iniciatives com aquestes Jornades i amb la pràctica quotidiana podem avançar.